

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 6Pc/32/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320204202
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2022:8320204202.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou vo veci navrhovateľa A. E., E.. X. X. XXXX, bytom Q. č. XXX proti osobe povinnej z platenia výživného na plnoleté dieťa - otca: A. E., kontaktná adresa L. nemocnice D. K., Š. XX, Z. XX, Česká republika o zvýšenie výživného na plnoleté dieťa takto

rozhodol:

I. Zamietá návrh navrhovateľa A. E., nar. X. X. XXXX na zvýšenie výživného zo strany jeho otca A. E., nar. XX. XX. XXXX zo sumy 100,-- eur mesačne na sumu 300,-- eur mesačne od 21. 9. 2021 do budúcnosti.

II. Dlžné výživné za čas od 14. 12. 2020 do 20. 9. 2021 vo výške 1.116,10 eur súd povoľuje otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 200,-- eur mesačne splatných vždy k 15. dňu príslušného kalendárneho mesiaca počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky nastáva splatnosť celého dlhu.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľ podal dňa 14. 12. 2020 na tunajší súd návrh na zvýšenie výživného zo strany otca zo sumy 100,-- eur mesačne na sumu 300,-- eur mesačne. Odôvodnil ho tým, že je žiakom 4. ročníka Strednej odbornej školy technickej v G. a nemá vlastný príjem. Uviedol, že má nedostatok finančných prostriedkov a nemôže si zakúpiť ošatenie, školské pomôcky a zaplatiť ďalšie výdavky spojené so štúdiom. Pokiaľ ide o oblečenie, celý rok chodí do školy v tých istých veciach a matka mu zakupuje len spodné prádlo. Uviedol, že jeho matka nemôže zabezpečovať finančne všetky jeho výdavky, lebo má ďalších 4 súrodencov a rodina nemá finančné prostriedky ani na zakúpenie dostatočného množstva jedla. Sú odkázaní na pomoc starých rodičov.

2. Otec ako osoba povinná platiť výživné sa vyjadril tak, že súhlasí so zvýšením výživného na sumu 300,-- eur mesačne do doby, kým jeho syn A. neukončí štúdium.

3. Navrhovateľ ani jeho otec sa na pojednávanie nedostavili a preto súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi a vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 6Pc/32/2020-41 zo 6. 9. 2021.

Zmenil rozsudok Okresného súdu Humenné sp. zn. 15P/385/2012 z 18. 1. 2013 tak, že zvýšil výživné zo strany osoby povinnej platiť výživné - A. E. pre jeho syna A. E., nar. X. X. XXXX zo sumy 100,-- eur mesačne na sumu 300,-- eur mesačne s účinnosťou od 14. 12. 2020 tak, že zvýšené výživné je otec povinný platiť vždy do 15. dňa príslušného kalendárneho mesiaca vopred k rukám syna.

Určil zaostaté výživné za čas od 14. 12. 2020 do 6. 9. 2021 vo výške 1.756,06 eur a povolil ho otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 50,-- eur mesačne spolu s bežným výživným až do úplného zaplatenia s tým, že nezaplatením čo i len jednej zo splátok sa stáva zročným celý dlh.

4. Mal za preukázané, že rodičia navrhovateľa boli rozvedení rozsudkom sp. zn. 22C/114/2010 z 18. 4. 2011 a vtedy maloletý A. bol zverený do osobnej starostlivosti matky s tým, že otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu po 25,38 eur mesačne.

Tento rozsudok bol zmenený rozsudkom sp. zn. 15P/385/2012 z 18. 1. 2013 tak, že bolo zvýšené výživné pre maloletého A. zo strany otca zo sumy 25,38 eur mesačne na sumu 100,-- eur mesačne.

5. Súd mal za preukázané, že návrh na zvýšenie výživného zo strany syna je dôvodný, lebo naposledy bolo zvýšené výživné rozsudkom z 18. 1. 2013, kedy navrhovateľ mal 10 rokov a bol piatakom na základnej škole. V súčasnej dobe je plnoletý, je študentom strednej školy a došlo k zvýšeniu jeho výdavkov, takže súd považoval žiadanú sumu za opodstatnenú a primeranú potrebám navrhovateľa. Bolo preukázané, že navrhovateľ je študentom strednej školy, nemá žiaden vlastný príjem a otec s návrhom na zvýšenie výživného súhlasil.

6. Proti rozsudku podal odvolanie otec s odôvodnením, že jeho syn A. dňa 20. 9. 2021 prerušil štúdium a je evidovaný ako uchádzač o zamestnanie, takže na výživné stratil nárok.

Zároveň uviedol, že v období od 14. 12. 2020 do 6. 9. 2021 mu v mesiacoch máj, jún, júl a august posielal už po 300,-- eur, ktoré boli zahrnuté v úhrnnej sume 800,-- eur na všetky, ktoré bývajú v spoločnej domácnosti.

7. Krajský súd v Prešove rozsudkom č. k. 24CoP/202/2021-87 z 30. 8. 2022 potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v časti zvýšenia výživného za obdobie od 14. 12. 2020 do 20. 9. 2021.

V prevyšujúcej časti rozsudok vo výroku o zvýšení výživného, vo výroku o dlžnom výživnom zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. V odôvodnení zrušujúceho rozsudku uviedol, že súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní k správny skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil v časti zvýšenia výživného za obdobie od 14. 12. 2020 do 20. 9. 2021. V tejto časti preto krajský súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil. Vo vzťahu k zvýšeniu výživného v prevyšujúcej časti, t. j. za obdobie od 21. 9. 2021 vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľ požiadal o prerušenie štúdia od 20. 9. 2021 z rodinných dôvodov, odvolací súd nepovažoval doposiaľ zistený skutočný stav veci za dostatočný a preto zrušil napadnutý rozsudok v prevyšujúcej časti vo výroku o zvýšení výživného, aj vo výroku o dlžnom výživnom.

9. Nariadil súdu prvej inštancie, aby prerušenie štúdia posudzoval individuálne z hľadiska, či existovali preto závažné dôvody, napr. zhoršený zdravotný stav, prípadne iné relevantné dôvody, pre ktoré oprávnený nepokračoval v štúdiu na zvolenej strednej škole. Úlohou súdu prvej inštancie bude preto zistiť a vyhodnotiť, či štúdium oprávneného vykazuje znaky sústavnosti a cieľavedomosti a teda či možno od povinného otca ako rodiča spravodlivo požadovať, aby vynakladal finančné prostriedky, ktoré by vo výsledku neprispeli k osobnému rozvoju dieťaťa. Súd sa má preto v ďalšom konaní starostlivo zaoberať konkrétnymi okolnosťami daného prípadu a predovšetkým účelnosťou štúdia navrhovateľa a tiež zisťovaním, či prerušenie prípravy na budúce povolanie na strednej škole nastalo z ospravedlniteľných dôvodov.

10. Vo vzťahu k výške dlžného výživného, vzhľadom na zrušenie napadnutého rozsudku v prevyšujúcej časti, bude po vrátení veci úlohou súdu prvej inštancie zistiť skutočne plnené výživné zo strany otca v rozhodnom období pre spoľahlivé zistenie a stanovenie dlhu.

11. Súd doplnil dokazovanie zabezpečením správy od Strednej odbornej školy technickej v G. a potvrdenia úradu práce a zistil nasledovný skutkový stav.

12. Potvrdením Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava mal za preukázané, že navrhovateľ v súčasnej dobe nie je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Ako uchádzač o zamestnanie bol v evidencii vedený od 20. 4. 2022 do 31. 5. 2022 vrátane a od 21. 9. 2021 do 6. 4. 2022 vrátane.

13. Správou Strednej odbornej školy technickej v G. mal súd za preukázané, že navrhovateľ A. E. bol žiakom tejto školy od 1. 9. 2017 v študijnom odbore 2860K chemik operátor. V školskom roku

2020/2021 neprospeš v 4. ročníku a požiadal o jeho opakovanie, ktoré mu bolo umožnené v školskom roku 2021/2022. Dňom 30. 9. 2021 však štúdium z rodinných dôvodov prerušil. Prerušenie štúdia môže trvať najviac 3 roky, v jeho prípade do 19. 9. 2024.

14. Súd predvolal na pojednávanie navrhovateľa s tým, že jeho účasť je nutná, lebo je potrebné ho vypočuť k okolnostiam prerušenia štúdia a k výške dlžného výživného. Na nariadené pojednávanie sa navrhovateľ ani jeho otec nedostavili, svoju neúčasť neospravedlnili a nepredložili súdu žiadne listinné dôkazy. Súd preto rozhodol vo veci na základe skutočností vyplývajúcich zo zabezpečených listinných dôkazov.

15. Súd mal za preukázané, že navrhovateľ prerušil štúdium na Strednej odbornej škole technickej v G. dňom 20. 9. 2021, keď predtým neprospeš v 4. ročníku v školskom roku 2020/2021. Zároveň mal za preukázané, že dňom 21. 9. 2021 bol navrhovateľ vedený ako uchádzač o zamestnanie na úrade práce.

16. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

17. Po zrušujúcom rozsudku Krajského súdu v Prešove bolo potrebné posúdiť nárok navrhovateľa na zvýšenie výživného za obdobie od 21. 9. 2021 do budúcnosti.

Súd tento návrh zamietol z dôvodu, že bolo preukázané, že navrhovateľ bol v období od 21. 9. 2021 do 6. 4. 2022 a následne od 20. 4. 2022 do 31. 5. 2022 vedený ak uchádzač o zamestnanie a teda v tomto období nepokračoval v štúdiu na strednej škole. Zároveň bolo preukázané, že štúdium na strednej škole prerušil potom, čo v predchádzajúcom školskom roku neukončil 4. ročník.

18. Súd poukazuje na odôvodnenie rozsudku Krajského súdu v Prešove sp. zn. 24CoP/202/2021, ktorý uviedol, že: „Jedným z účelov poskytovania výživného zo strany rodičov je umožniť dieťaťu dosiahnuť čo najvyšší stupeň vzdelania a tým mu umožniť získať v budúcnosti sociálne istoty, ktoré sú spojené so začlenením jedinca do pracovného procesu. Vyživovaciu povinnosť rodičov však nie je možné vnímať ako bezhraničnú, pretože povinnosťou plnoletého dieťaťa je cieľavedomá a sústavná príprava na budúce povolanie, ktorá vo svojej podstate predstavuje spoločensky akceptovanú alternatívu k výkonu pracovnej činnosti.“

Súd mal teda za preukázané, že v čase od 21. 9. 2021 sa navrhovateľ nepripravoval štúdiom na svoje budúce povolanie, ale prihlásil sa na úrad práce, kde bol zaevidovaný ako uchádzač o zamestnanie. Súd má zato, že výživné zo strany otca vo výške 100,-- eur určené predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Humenné sp. zn. 22C/114/2010 je postačujúce na zabezpečenie základných životných potrieb navrhovateľa za situácie, že ten neštuduje, je vedený ako uchádzač o zamestnanie, alebo má možnosť zabezpečiť si príjem pracovným procesom. Preto návrh na zvýšenie výživného za obdobie od 21. 9. 2021 do budúcnosti zamietol.

19. Súd nemohol vykonať dokazovanie za účelom zistenia, či vyživovacia povinnosť otca voči synovi stále trvá, lebo v zmysle ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Keďže súdu nebol podaný návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti otca voči synovi, nemohol sa zaoberať ani otázkou, či vyživovacia povinnosť stále trvá. Aj v prípade, ak by bolo preukázané, že sú podmienky pre zrušenie vyživovacej povinnosti otca voči synovi,

takémuto rozhodnutiu súdu by musel predchádzať príslušný návrh. V prípade, že otec bude mať zato, že jeho vyživovacia povinnosť voči synovi A. zanikla, môže podať osobitný návrh na zrušenie vyživovacej povinnosti.

20. Keďže súd zamietol návrh navrhovateľa na zvýšenie výživného od 21. 9. 2021 do budúca, bolo potrebné určiť výšku splatného výživného za obdobie od 14. 12. 2020 do 20. 9. 2021. V odvolaní otec uviedol, že v mesiacoch máj, jún, júl a august 2021 poslal navrhovateľovi výživné vo výške 300,-- eur mesačne. Navrhovateľ túto skutočnosť nepoprel a keďže otec so zvýšením výživného súhlasil, súd akceptoval skutočnosť, že navrhovateľovi v uvedených mesiacoch zaplatil výživné vo výške 300,-- eur mesačne za každý z uvedených mesiacov. Dlžné výživné tak nevzniklo v mesiacoch máj, jún, júl a august 2021.

Za obdobie od 14. 12. 2020 do 31. 12. 2020 je otec povinný doplatiť navrhovateľovi výživné vo výške 116,10 eur (18 dní x 6,45 eur za 1 deň). Za obdobie od 1. 1. 2021 do 30. 4. 2021 je otec povinný doplatiť dlžné výživné vo výške 800,-- eur (4 mesiace x 200,-- eur za 1 mesiac) a za obdobie od 1. 9. 2021 do 20. 9. 2021 je otec povinný doplatiť výživné vo výške 200,-- eur. Spolu tak súd určil dlžné výživné vo výške 1.116,10 eur. Toto umožnil otcovi splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 200,-- eur mesačne splatných vždy k 15. dňu príslušného kalendárneho mesiaca počínajúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku s tým, že nezaplatením čo i len jednej splátky nastáva splatnosť celého dlhu. Súd výšku splátok považoval za primeranú vzhľadom na skutočnosť, že za obdobie máj až august 2021 platil otec výživné vo výške 300,-- eur mesačne, t. z. o 200,-- eur viac než mu bolo pôvodne určené. Súd má zato, že aj v budúcnosti otec môže uhradiť mesačne splátku minimálne vo výške 200,-- eur na zaplatenie dlžného výživného.

21. O náhrade trov konania súd nerozhodoval, lebo v zmysle ust. § 57 CMP o povinnosti nahradiť trovy konania, ak nejde o trovy konania štátu, súd rozhoduje len na návrh a takýto návrh v konaní nebol podaný.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

V odvolacom konaní možno uvádzať nové skutkové tvrdenia a predkladať nové dôkazné návrhy.